

LEKCJA WYCHOWAWCZA

DOTYCZĄCA ODPOWIEDZIALNOŚCI
PRAWNEJ NIELETNICH

100 LEKCJI W SĄDZIE

DLACZEGO PRZESTRZEGANIE PRAWA JEST WAŻNE?

Od najmłodszych lat uczymy się, jak należy się zachowywać.

Ważne jest, aby zawsze przestrzegać zasad i prawa.

Łamanie prawa, nawet w małych sprawach, może mieć poważne i złe skutki. Dotyczy to nie tylko osoby, która łamie prawo, ale także jej bliskich i całego społeczeństwa.

Pamiętajmy, że każdy ponosi odpowiedzialność prawną, niezależnie od wieku.

Konsekwencje nieprzestrzegania zasad mogą wpłynąć na całe życie.

WIEK ODPOWIEDZIALNOŚCI MŁODZIEŻY

wiek

10

Nieletni od 10 do 13 lat

Odpowiadają za demoralizację przed Sądem Rodzinnym i Nieletnich.

13

Nieletni od 13 do 17 lat

Odpowiadają przed Sądem Rodzinnym i Nieletnich za czyn karalny, a do 18 lat za demoralizację.

17

Przestępca młodociany od 17 do 21 lat

Odpowiada za przestępstwa i wykroczenia przed sądem karnym (jak dorosły, ale jest traktowany nieco łagodniej — celem postępowania jest wychowanie).

21

Do ukończenia 21 lat

W zakresie wykonywania środków wychowawczych, leczniczych lub poprawczych za nieletniego uważana jest osoba, wobec której takie środki zostały orzeczone.

WIEK ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA PRZESTĘPSTWO JAK DOROSŁY

wiek 14

Od 14 lat
Zabójstwo kwalifikowane.

15

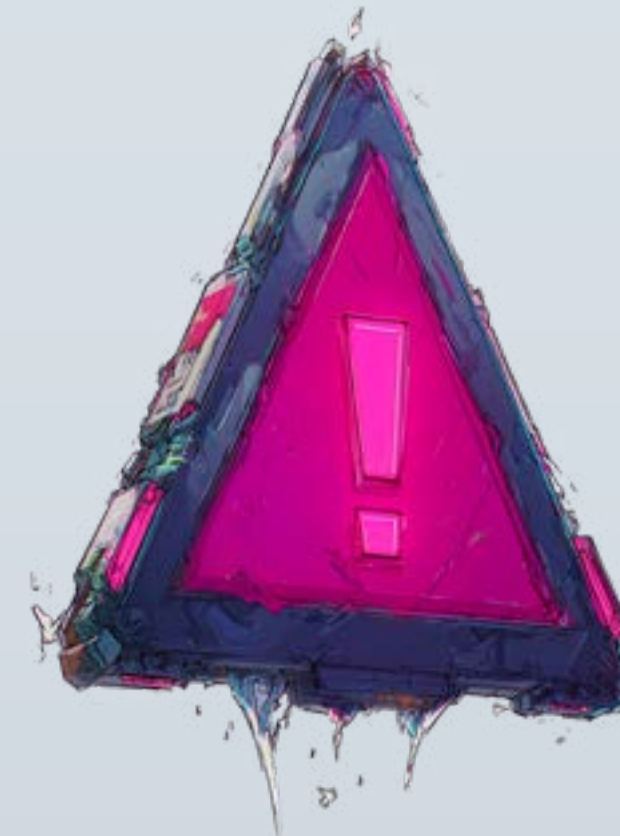
Od 15 lat
Bardzo poważne przestępstwa (np. zabójstwo, ciężki uszczerbek na zdrowiu, zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej, rozbój).

17

Od 17 lat
Pełna odpowiedzialność karna za przestępstwa i wykroczenia, w tym możliwość zastosowania aresztowania na etapie postępowania przygotowawczego.

PODSTAWOWE POJĘCIA PRAWNE

Czyn zabroniony

Zachowanie, które jest zakazane przez prawo pod groźbą kary.
(Czyny zabronione definiuje kodeks karny).

Przestępstwo

Czyn zabroniony, który jest zawiniony i szkodliwy społecznie w stopniu większym niż znikomy.

Wykroczenie

Mniej poważny czyn zabroniony, zazwyczaj zagrożony karą grzywny lub ograniczenia wolności, niekiedy karą aresztu.

DEMORALIZACJA

Sytuacje, kiedy nieletni łamie zasady i normy, np.:

- nie chodzi do szkoły / nie uczy się
- zażywa alkohol, środki odurzające, substancje psychotropowe
- uporczywie łamie regulamin szkoły
- łamie reguły określone przez rodziców, np. nie wraca na noc do domu
- przedwcześnie podejmuje życie seksualne
- utrzymuje kontakty z osobami łamiącymi prawo lub zdemoralizowanymi

SĄD RODZINNY I NIELETNICH

Ma na celu dobro dziecka, dążąc do jego resocjalizacji i zapobiegania dalszej demoralizacji.

Nie wymierza kar, ale może zastosować środki wychowawcze, środki lecznicze oraz środki poprawcze.

Przed sądem rodzinnym jako nieletni możesz odpowiadać za demoralizację i czyny zabronione.

SĄD RODZINNY MOŻE ZASTOSOWAĆ ŚRODKI WYCHOWAWCZE

UPOMNIENIE
/ NAGANA

ZOBOWIĄZANIE
DO OKREŚLONEGO
POSTĘPOWANIA

Naprawienie szkody,
zadośćuczynienie, prace społeczne,
przeproszenie pokrzywdzonego,
podjęcie nauki lub pracy.

NADZÓR

Rodziców, opiekuna, organizacji
społecznej, pracodawcy, osoby
godnej zaufania lub kuratora
sądowego.

SKIEROWANIE DO
OŚRODKA

Kuratorskiego lub
organizacji społecznej.

ZAKAZY I PRZEPADKI

Zakaz prowadzenia pojazdów,
przepadek przedmiotów, pojazdu
lub korzyści majątkowej.

UMIESZCZENIE
W PLACÓWCE

W rodzinie zastępczej zawodowej,
młodzieżowym ośrodku
wychowawczym lub okręgowym
ośrodku wychowawczym.

ŚRODEK LECZNICZY I POPRAWCZY

Środek leczniczy

W przypadku zaburzeń psychicznych albo uzależnienia od alkoholu lub narkotyków. Polega na umieszczeniu w zakładzie leczniczym.

Środek poprawczy

Stosowany w przypadku wysokiego stopnia demoralizacji nieletniego oraz rodzaju czynu karalnego, sposobu i okoliczności jego popełnienia, zwłaszcza gdy środki wychowawcze okazały się nieskuteczne lub nie rokują resocjalizacji nieletniego. Polega na umieszczeniu nieletniego w zakładzie poprawczym.

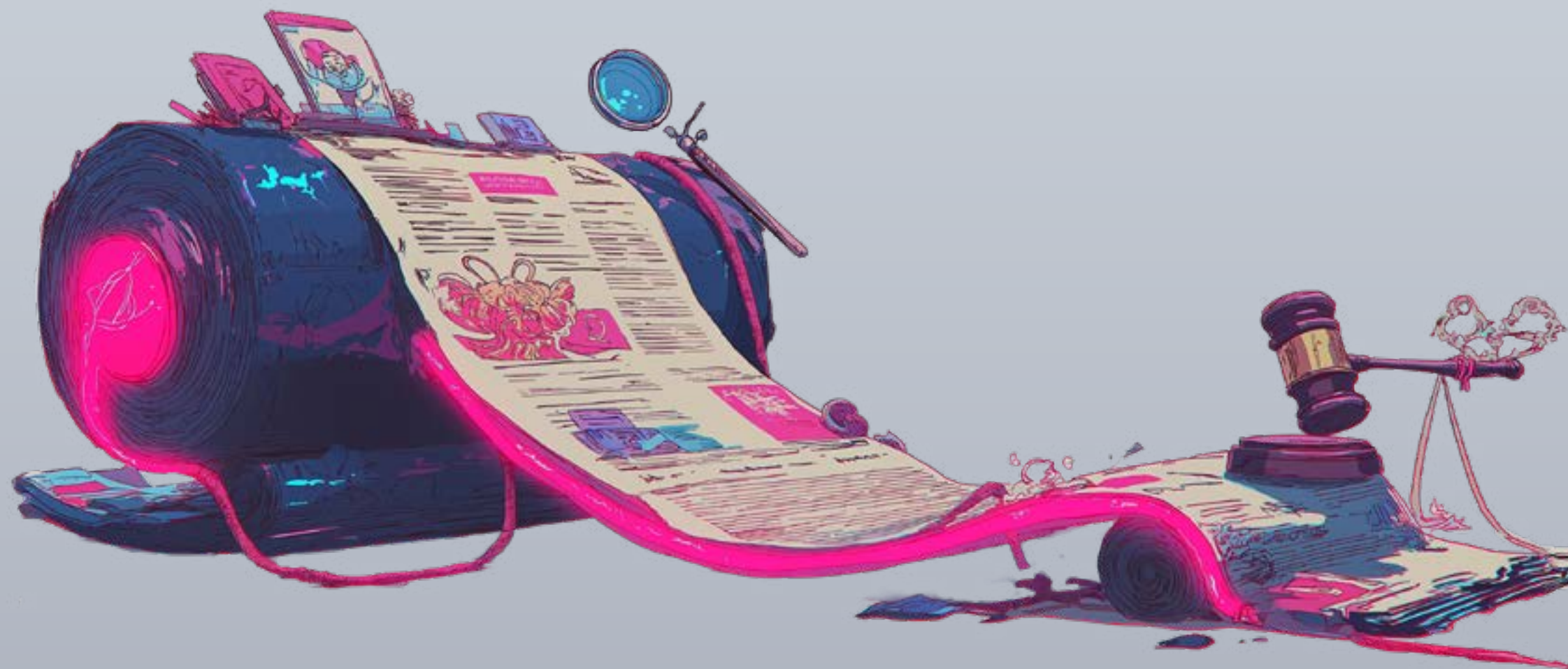
POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM RODZINNYM I NIELETNICH

Postępowanie rozpoznawcze

Sędzia we współpracy z Policją zbiera dane o nieletnim, jego warunkach wychowawczych, zdrowotnych i bytowych oraz przeprowadza inne dowody. Kurator, na zarządzenie sędziego, sporządza wywiad środowiskowy o nieletnim.

Postępowanie sądowe

- Rozprawa
- Wysłuchanie nieletniego
- Postępowanie dowodowe
- Orzeczenie – postanowienie

POSTANOWIENIE

Ż, dnia 01-04-2025 r.

Sąd Rejonowy w Ż III Wydział Rodzinny i Nieletnich w następującym składzie:

Przewodniczący SSR XY

Protokolant FG

po rozpoznaniu w dniu 01-04-2025 r. w Ż

na rozprawie sprawy przy drzwiach zamkniętych

sprawy nieletniego HI, ur. 09.02.2010r. w Warszawie, syn J i K z domu L

o demoralizację i czyny karalne z art. 190 par 1 k.k.

ustalając, że nieletni wykazuje przejawy demoralizacji oraz popełnił czyny karalne przez to, że

1. w dniu 4.01.2025r. w Ł używając słów wulgarnych, groził MN pozbawieniem życia i zdrowia, które to groźby wzbudziły u pokrzywdzonego uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione,
tj. czynu z art. 190 § 1 k.k.,
2. w dniu 4.01.2025r. w Ł używając słów wulgarnych, groził OP uszkodzeniem ciała, demonstrując nóż, które to groźby wzbudziły u pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione,
tj. czynu z art. 190 § 1 k.k.,
3. sprawia problemy wychowawcze w szkole, w listopadzie 2024r. przyniósł do szkoły nóż, którym zranił RS, wagaruje

POSTANAWIA:

- I. na podstawie art. 7 pkt. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2022r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich zastosować wobec nieletniego HI. ur. 09.02.2010r. środek wychowawczy w postaci nadzoru kuratora sądowego, zobowiązując kuratora sądowego do składania sprawozdań z nadzoru co 3 miesiące;
- II. na podstawie art. 73 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2022r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich odstąpić od obciążania rodziców nieletniego kosztami postępowania.

Z./

I. odnotować,

II. kal.7 dni,

III.po prawomocności wpisać do Nw

01.04.25r.

SĄD KARNY ZA PRZESTĘPSTWA I WYKROCZENIA MOŻE ZASTOSOWAĆ KARY

GRZYWNA

Określona kwotowo albo w stawkach dziennych. (Stosowana w przypadku przestępstw i wykroczeń).

DOŻYWOTNIE POZBAWIENIE WOLNOŚCI

Stosowane jedynie w przypadku przestępstw.

OGRANICZENIE WOLNOŚCI

Polegające na pracach na cel społeczny albo na potrącaniu wynagrodzenia. (Stosowane w przypadku przestępstw i wykroczeń).

NAGANA

to najłagodniejsza kara, która występuje tylko przy wykroczeniach

KARA POZBAWIENIA WOLNOŚCI

W przypadku przestępstw – kara pozbawienia wolności, w przypadku wykroczeń – jedynie kara aresztu.

DODATKOWE ŚRODKI

KARNE, KOMPENSACYJNE (NAPRAWA SZKODY)
I PROBACYJNE (ZAPOBIEGAWCZE)

Zakazy (np. prowadzenia pojazdów, kontaktowania się z określonymi osobami)

Świadczenie pieniężne

Naprawienie szkody lub zapłata zadośćuczynienia albo nawiązki

Nałożenie obowiązków (np. powstrzymania się od nadużywania alkoholu, płacenia alimentów, przeproszenia pokrzywdzonego)

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM KARNYM

- ➔ Oskarżycielem jest prokurator (w przypadku przestępstw) lub policjant (w przypadku wykroczeń). Prokurator wnosi akt oskarżenia, a policjant – wniosek o ukaranie do sądu.
- ➔ Oskarżyciel jest zobowiązany do przedstawienia dowodów na winę i sprawstwo oskarżonego/obwinionego. Przedstawione dowody muszą ponad wszelką wątpliwość udowodniać winę i sprawstwo osoby oskarżonej/obwinionej.
- ➔ Po wniesieniu aktu oskarżenia/wniosku o ukaranie toczy się postępowanie dowodowe przed sądem w pierwszej instancji. Oskarżony ma prawo się bronić i korzystać z pomocy obrońcy (adwokata lub radcy prawnego).
- ➔ Po przeprowadzeniu rozprawy i postępowania dowodowego sąd wydaje wyrok. Wina i sprawstwo nie mogą budzić żadnych wątpliwości.
- ➔ W przypadku przyznania się do winy oskarżony/obwiniony może dobrowolnie poddać się karze i uzgodnić z oskarżycielem, jaką karę poniesie za popełnione przestępstwo. Przyznanie się do winy jest okolicznością łagodzącą.

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

[wzór wyroku szkoleniowy]

Dnia 20 stycznia 2020 r.

Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego w Warszawie II Wydział Karny
w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Krzysztof Sprawiedliwy
Protokolant: starszy sekretarz sądowy Katarzyna Bystra
Prokurator: Maciej Ostry

po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2020 r.

sprawy:

Eryka B. - s. Jana i Janiny z domu J., ur. 9 listopada 2002 r. w Warszawie

oskarżonego o to, że:

I. w dniu 21 grudnia 2019 roku w Warszawie w miejscu swojego zamieszkania wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał środek odurzający w postaci ziela konopi innych niż włókniste w ilości 0,03 grama netto,
tj. o czyn z art 62 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii

II. w bliżej nieokreślonych dniach pod koniec miesiąca października 2019 roku w Warszawie w miejscu swojego zamieszkania wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał przy sobie substancje psychotropową w postaci amfetaminy w ilości 30 gram netto,
tj. o czyn z art 62 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii

III. w bliżej nieokreślonych dniach pod koniec miesiąca listopada 2019 roku w Warszawie w miejscu swojego zamieszkania wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał przy sobie substancje psychotropową w postaci amfetaminy w ilości 15 gram netto,
tj. o czyn z art 62 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii

IV. w bliżej nieokreślonym dniu miesiąca listopada 2019 roku w Warszawie, działając wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii bezpłatnie

udzielił ... środka psychotropowego w postaci amfetaminy w ilości 8 gram netto,

tj. o czyn z art 58 ust 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii

V. w nieustalonym dniu w połowie grudnia 2019 roku w Poznaniu wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał przy sobie substancje psychotropową w postaci amfetaminy w ilości 15 grama netto, którą zakupił od n/n osoby za kwotę 150,00 złotych,

tj. o czyn z art 62 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii

1. uznaje oskarżonego Eryka B. za winnego zarzucanych mu w pkt I-III i V czynów, z których każdy wypełnia znamiona z art. 62 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 852 z późn. zmianami) w zw. z art. 4 § 1 k.k. i przyjmując, że czyny te wchodzą w skład ciągu przestępstw, na podstawie art. 62 ust. 1 powołanej powyżej ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 91 § 1 k.k. i w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierza mu karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności,
2. uznaje oskarżonego Eryka B. za winnego zarzucanego mu w pkt IV czynu wypełniającego znamiona z art. 58 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 852 z późn. zmianami) w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 58 ust. 1 powołanej powyżej ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 37a k.k. i w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierza mu karę grzywny w wysokości 40 (czterdziestu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20,00 (dwadzieścia 00/100) złotych,
3. na podstawie art. 63 § 1 i § 5 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. zalicza oskarżonemu Erykowi B. na poczet orzeczonej w punkcie 2 kary grzywny okres zatrzymania w sprawie od dnia 21 grudnia 2019 roku godzina 06:30 do dnia 21 grudnia 2019 roku godzina 13:25, zaokrąglając w górę do pełnego dnia i przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności jest równoważny dwóm dziennym stawkom grzywny,
4. na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej w pkt 1 kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza oskarżonemu Erykowi B. tytułem próby na okres 2 (dwóch) lat,
5. na podstawie art. 72 § 1 pkt 5 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. zobowiązuje oskarżonego Eryka B. w okresie próby do powstrzymywania się od używania środków odurzających,
6. na podstawie art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. oddaje oskarżonego Eryka B. w okresie próby pod dozór kuratora sądowego,
7. na podstawie art. 70 ust. 2 powołanej powyżej ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii orzeka przepadek na rzecz Skarbu Państwa poprzez zniszczenie dowodu rzeczowego w postaci: pudełka od zapalek z zawartością suszu roślinnego koloru zielono-brunatnego, opisanego w wykazie dowodów rzeczowych Prokuratury Rejonowej w Warszawie. pod pozycją D.rz. 226/20, przechowywanego w magazynie Komendy Miejskiej Policji w Warszawie,
8. zwalnia oskarżonego Eryka B. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

WARSZTATY | ĆWICZENIE PRAKTYCZNE

Ania dokonała kradzieży telefonu. Będąc w sklepie RTV, zauważyła otwartą szafkę pod wystawą sklepową, a w niej – w kartonie – telefon iPhone 16. Zabrała go i schowała do plecaka. Gdy wychodziła, bramka sklepową zaczęła piszczeć, więc została zatrzymana przez ochroniarza. Odebrano jej telefon, a następnie wezwano Policję. Telefon był wart 3 200 złotych. Został odzyskany przez sklep.

Zeznając na Policji, Ania powiedziała, że jej rodzice są bardzo biedni i nie stać ich na zakup dla niej telefonu, więc w klasie koledzy i koleżanki się z niej śmiali. Zawsze marzyła o iPhonie, dlatego widząc otwartą szafkę, postanowiła skorzystać z okazji i go zabrać.

Ustalono, że rodzice Ani nie pracują, a ojciec nadużywa alkoholu. Żyją bardzo biednie. Rodzice niezbyt się nią interesują, nie chodzą na wywiadówki. Starszy brat Ani miał już problemy z prawem. Ania w szkole nie uczy się dobrze, ma dużo nieusprawiedliwionych nieobecności, a jej oceny są bardzo słabe. Nigdy wcześniej nie popełniła żadnego czynu zabronionego, jednak spotyka się ze znajomymi, którzy piją alkohol i palą marihuanę, często przebywa poza domem i wraca do niego bardzo późnym wieczorem.

Waszym zadaniem jest udzielenie odpowiedzi, jakie konsekwencje tego czynu może ponieść Ania, w zależności od tego, ile miała lat w czasie jego dokonania.

ZAKREŚLCIE KÓŁKIEM PRAWIDŁOWĄ ODPOWIEDŹ

W KAŻDYM PYTANIU PRAWIDŁOWA JEST
TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ

ANIA MA 12 LAT

1. Jaki sąd zajmie się jej sprawą?

- a) Sąd Rodzinny i Nieletnich
- b) Sąd w Wydziale Karnym

2. Za co Ania będzie odpowiadać?

- a) demoralizację
- b) czyn zabroniony
- c) przestępstwo

3. Jaki wyrok sąd wyda wobec Ani?

- a) nic jej nie zrobi z uwagi na młody wiek
- b) zastosuje środek wychowawczy
- c) wymierzy jej karę

ZAKREŚLCIE KÓŁKIEM PRAWIDŁOWĄ ODPOWIEDŹ

W KAŻDYM PYTANIU PRAWIDŁOWA JEST
TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ

ANIA MA 15 LAT

1. Jaki sąd zajmie się jej sprawą?

- a) Sąd Rodzinny i Nieletnich
- b) Sąd w Wydziale Karnym

2. Za co Ania będzie odpowiadać?

- a) demoralizację
- b) czyn zabroniony
- c) przestępstwo

3. Jaki wyrok sąd wyda wobec Ani?

- a) nic jej nie zrobi z uwagi na młody wiek
- b) zastosuje środek wychowawczy
- c) wymierzy jej karę

ZAKREŚLCIE KÓŁKIEM PRAWIDŁOWĄ ODPOWIEDŹ

W KAŻDYM PYTANIU PRAWIDŁOWA JEST
TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ

ANIA MA 17 LAT

1. Jaki sąd zajmie się jej sprawą?

- a) Sąd Rodzinny i Nieletnich
- b) Sąd w Wydziale Karnym

2. Za co Ania będzie odpowiadać?

- a) demoralizację
- b) czyn zabroniony
- c) przestępstwo

3. Jaki wyrok sąd wyda wobec Ani?

- a) nic jej nie zrobi z uwagi na młody wiek
- b) zastosuje środek wychowawczy
- c) wymierzy jej karę

STRUKTURA SĄDU

1. SĘDZIA

Centralny element sali rozpraw, wydaje wyroki.

2. OSKARŻYCIEL

Prokurator, policjant lub oskarżyciel prywatny.

3. OBROŃCA

Reprezentuje oskarżonego/obwinionego (Adwokat / radca prawny).

4. ŁAWNICY

Zasiadają po obu stronach sędziego.

5. PROTOKOLANT

Zapisuje przebieg rozprawy.

SĄD REJONOWY – WYDZIAŁY

CYWILNY

Zajmuje się sprawami cywilnymi między osobami fizycznymi i prawnymi.

KSIĄG WIECZYSTYCH

Prowadzi rejestry nieruchomości.

KARNY

Rozpatruje sprawy dotyczące przestępstw i wykroczeń.

GOSPODARCZY

Rozpatruje sprawy między przedsiębiorcami.

RODZINNY I NIELETNICH

Zajmuje się sprawami rodzinnymi oraz sprawami nieletnich.

WYDZIAŁ PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

rozstrzyga spory pomiędzy pracownikiem a pracodawcą oraz sprawy dotyczące ZUS.

DODATKOWE INFORMACJE Z PRAWA KARNEGO

WINA

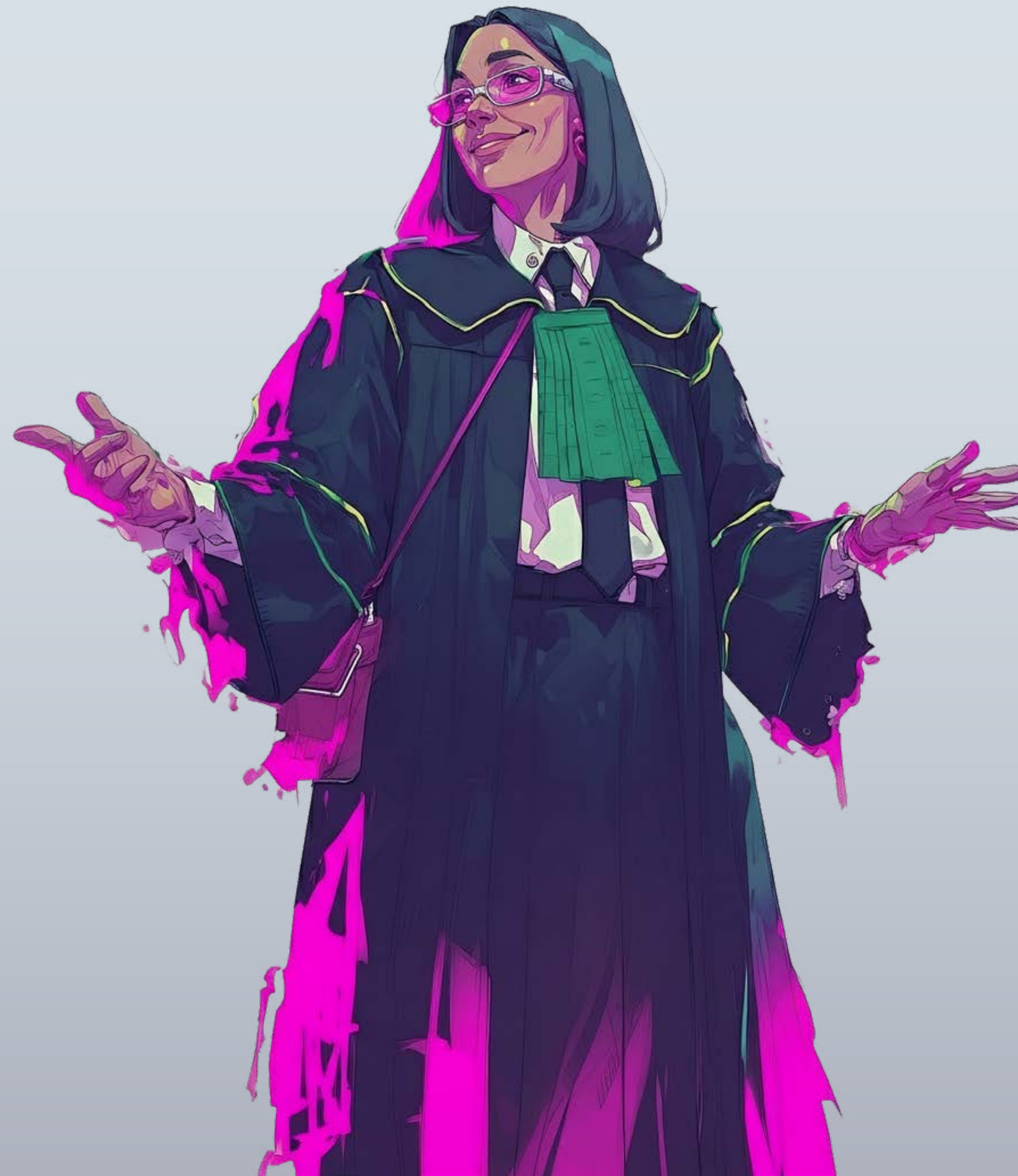
Oznacza, że sprawca, mając świadomość zakazu i możliwość jego przestrzegania, mimo to dokonuje czynu zabronionego.

Wina umyślna

Sprawca ma zamiar popełnienia czynu zabronionego, tj. chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia, godzi się na to.

Wina nieumyślna

Sprawca, nie mając zamiaru popełnienia czynu zabronionego, popełnia go jednak na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość popełnienia tego czynu przewidywał albo mógł przewidzieć.

OKOLICZNOŚCI WYŁĄCZAJĄCE WINĘ

- Obrona konieczna
- Stan wyższej konieczności
- Usprawiedliwiony błąd
- Niepoczytalność sprawcy
- Zgoda pokrzywdzonego
- Zwyczaj
- Ryzyko sportowe

SPOŁECZNA SZKODLIWOŚĆ CZYNU

Czyn narusza porządek prawny i wartości chronione przez prawo w stopniu, który uzasadnia zastosowanie sankcji karnych.

- Rodzaj naruszonego dobra
- Rozmiar szkody
- Sposób popełnienia czynu
- Wina sprawcy

ZASADY WYMIARU KARY

Zasady wymiaru kar za przestępstwa określone są w Kodeksie karnym, a za wykroczenia w Kodeksie wykroczeń.

- Rodzaj winy
- Stopień społecznej szkodliwości czynu
- Okoliczności obciążające i łagodzące
- Cele kary w zakresie społecznego oddziaływania
- Cele zapobiegawcze wobec sprawcy

GRZYWNA

5 000 zł

MAKSYMALNA GRZYWNA
ZA WYKROCZENIE

Od 20 zł do 5 000 zł,
a w niektórych przypadkach,
np. za wykroczenia drogowe,
może wynosić do 30 000 zł.

1 080 000 zł

MAKSYMALNA GRZYWNA
ZA PRZESTĘPSTWO

Za przestępstwo (określana
w stawkach dziennych) od
100 zł do 1 080 000 zł.

45 000 000 zł

NAJWYŻSZA MOŻLIWA
KARA GRZYWNY

Najwyższa kara grzywny
w Polsce może w tym roku
sięgać nawet 45 milionów
złotych.

KARA OGRANICZENIA WOLNOŚCI

Na czym polega

- Obowiązek wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze od 20 do 40 godzin miesięcznie lub potrącenie od 10% do 25% wynagrodzenia za pracę w stosunku miesięcznym na cel społeczny wskazany przez sąd.
- Skazany nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu.
- Skazany ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary.

Wymiar kary

- Za przestępstwo: od 1 miesiąca do 2 lat.
- Za wykroczenie: 1 miesiąc.

KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI

Kara pozbawienia wolności (przestępstwa)

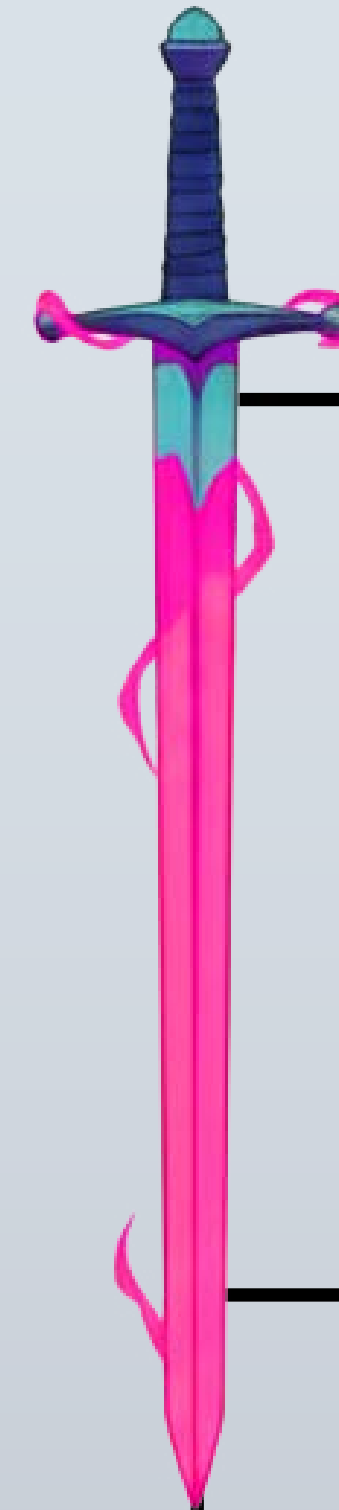
Od 1 miesiąca do 30 lat.

Kara dożywotniego pozbawienia wolności

Najsurowsza kara w polskim systemie prawnym

Kara aresztu (wykroczenia)

Od 5 do 30 dni

ŚRODKI PROBACYJNE

- Warunkowe umorzenie postępowania karnego

- Warunkowe zawieszenie wykonania kary

- Warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty kary

Autor: **sędzia Krzysztof Urbaniak**

Redakcja: **sędzia Katarzyna Orłowska-Mikołajczak**

Wsparcie metodyczne: **dr Agnieszka Tomasik**

Grafika i layout: **David Sypniewski**

Materiał dydaktyczny powstał w ramach projektu **100 lekcji w sądzie** dofinansowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Ilustracje powstały z wykorzystaniem narzędzi generatywnych.

Prezentacja do powszechnego i swobodnego użytku edukacyjnego.

Zapraszamy na stronę Fundacji Edukacji Prawnej Iustitia:

edukacja.iustitia.prawo.pl

Ministerstwo
Edukacji Narodowej